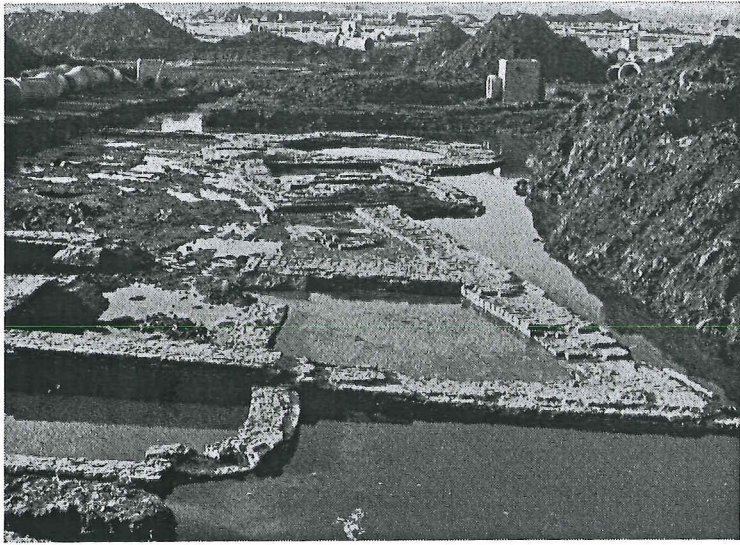

AWB

Opgegraven funderingen van het kasteel te West-Souburg in januari 1972 (Onderzoek R.O.B., Amersfoort).

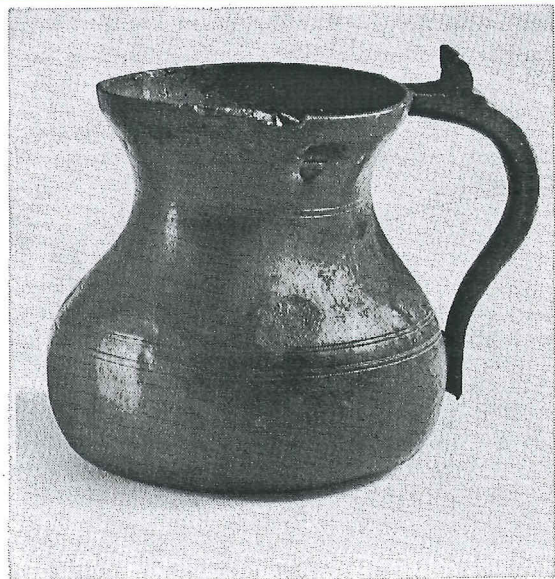
slopen van een boerderij, op zware funderingen stuitte. De heer M. Hovijn van Gemeentewerken meldde deze ontdekking aan de archivaris van de gemeente Vlissingen, de heer N. Veldhuis, die op zijn beurt de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek waarschuwde, met de belangrijke toelichting erbij dat het z.i. zeer waarschijnlijk ging om de (herontdekte) overblijfselen van het in vergetelheid geraakte kasteel van West-Souburg, beter bekend als het slot Aldegonde. Een terstond verrichte proefopgraving leerde dat een uitvoeriger onderzoek zeer de moeite waard zou kunnen zijn. De funderingen van het kasteel bleken in een nog goede staat vlak onder het huidige maaiveld aanwezig (afb. 3). Bovendien lagen er in de modderige bodem van de vroegere grachten en privaten veel zeldzame voorwerpen in de vorm van luxueus glas- en aardewerk, bronzen borden, tinnen kannen e.v.a. (vgl. afb. 4). De juiste ligging, de afmetingen en de bouwgeschiedenis van het kasteel waren niet meer bekend. Het moest mogelijk zijn bij een algehele ontgraving veel hiervan te achterhalen of te verifiëren. Aangezien de funderingen 'op korte termijn' geheel uitgebroken zouden worden, viel er niet aan te ontkomen het onderzoek snel uit te voeren, hetgeen midden in de winter en bij een overlast aan grondwater geen gemakkelijke opgave was. In overleg met Gemeentewerken van Vlissingen en ons aanpassend aan het werkschema van het aannemingsbedrijf, zijn we er in een over en weer bijzonder plezierige verstandhouding in geslaagd, in januari 1972 het gehele kasteelcomplex te West-Souburg in kaart te brengen (afb. 2.²⁾

Er zijn van het kasteel fraaie aanzichttekeningen bewaard gebleven,³⁾ maar een oriëntatie ont-

brak. Met behulp van de in 1972 verrichte opmetingen is het nu mogelijk elke aan ons overgeleverde tekening te lokaliseren. Zo zal het de lezer niet moeilijk vallen de hierbij afgebeelde gravure van P. Bast uit 1598 (afb. 5), waarop het kasteel vanuit het noordoosten moet zijn gezien, te vergelijken met de plattegrond op afb. 2. Het kasteel Aldegonde, zoals afgebeeld in 'Merkwaardige kastelen in Nederland' door J. van Lennep en W. J. Hofdijk, afb. 1 van dit artikel, is een aanblik van de tegenovergestelde kant, dus vanuit het zuidwesten.

De gravure van P. Bast (afb. 5) is gemaakt in 1598, het jaar van overlijden van de toenmalige belangrijke eigenaar van het kasteel, Philips van Marnix, Heer van St.-Aldegonde. Hij stierf te Leiden aan de pest. Marnix van St.-Aldegonde kocht het ambacht West-Souburg in 1578.⁴⁾ Bij deze koop behoorde het uitgebrande kasteel, het park met het herenhuis en de molen. Marnix liet het kasteel grotendeels herstellen, d.w.z. het oostelijk deel, waar hij in maart 1579 zijn intrek nam. Hij gaf het kasteel de naam van Aldegonde, als herinnering aan zijn vroegere, gelijknamige bezitting in Henegouwen. Na zijn overlijden in 1598 bleef het kasteel nog enige tijd in handen van zijn kleindochter,⁵⁾ Walburg van Marnix, die het in 1638 met het gehele ambacht van West-Sourg verkocht aan Middelburg. In 1678 werd alles weer doorverkocht aan Isaac van Peere, burgemeester van Vlissingen. Na nog enige keren van eigenaar verwisseld te zijn, is het slot in 1783 als afbraak verkocht. Een eilandje, omringd door de oorspronkelijke, oude

Tinnen kan, waarop het wapen van de heer van Borssele, heer van Brigdamme (foto R.O.B.). De heer Adriaan van Borssele, heer van Brigdamme, trouwde in 1451 met Maria van Borssele; zij woonden in het midden van de 15de eeuw op het kasteel. De kan werd gevonden in het privaat naast de brug aan de noordelijke zijde van het westelijke gebouw.

Reenws Sg dschrift
Jrg 22 nr 2, 1972